

چهل حدیث مهدوی

سفری از معرفت تا طلوع

خلاصه‌ای الهام‌بخش از کتاب «فرهنگ سخنان امام زمان (عج)»

دیباجه: چرا این چهل حدیث؟

«کتابی که در پیش رو دارید، مختصری است از کتاب ارزشمند فرهنگ سخنان حضرت مهدی (عج)، تألیف استاد محمد دشتی (ره) ... به دلیل مطالب مطالب جالب، فهرست موضوعی مطالب، ترجمه روان و اسناد قوی که تن این قوی که این مجموعه دارد، بر آن شدیم تا آن کتاب ارزشمند را به صورتی کوچک و قابل استفاده برای نسل جوان آماده کنیم، تا ایشان ایشان نیز از این معارف نورانی بهره‌مند گردند.» (برگرفته از دیباجه کتاب)

بخش اول: نور معرفت

چرا جهان به امام نیازمند است؟

پیش از انتظار برای ظهور، ابتدا باید به ژرفای مقام و ضرورت وجود امام (عج) پی برد.
این بخش، بنیادهای اعتقادی ما را در شناخت آن حضرت استوار می‌سازد.

اصل الهی امامت: چرا انسان توانایی انتخاب رهبر رهبر معصوم را ندارد؟

«...هَلْ يَجُوزُ أَنْ تَقَعَ خَيْرُهُمْ عَلَى الْمُفْسِدِ بَعْدَ أَنْ
لَا يَعْلَمَ أَحَدٌ مَا يَخْطُرُ بِبَالِ غَيْرِهِ مِنْ صَلَاحٍ أَوْ فَسَادٍ؟»

امام زمان (عج) می‌فرمایند: «آیا ممکن نیست که انتخاب مردم،
به دلیل عدم آگاهی از باطن افراد، بر شخص مفسد قرار گیرد در
حالی که او را صالح می‌پندارند؟»

✦ **اصل کلیدی:** این حدیث بر اصل «عصمت» و انتصاب الهی امام
تأکید دارد. هدایت حقیقی و بی‌نقص جامعه، امری فراتر از دانش و انتخاب
بشری است و تنها خداوند است که راهبر کامل را برمی‌گزیند.

(حدیث ۴)

خورشید پشت ابر: چگونگی بهره‌مندی از امام در دوران غیبت

«وَأَمَّا وَجْهُ الْإِنْتِفَاعِ بِي فِي غَيْبَتِي، فَكَالْإِنْتِفَاعِ بِالشَّمْسِ إِذَا غَيَّبَهَا عَنِ الْأَبْصَارِ السَّحَابُ.»

«اما چگونگی بهره‌بردن از وجود من در زمان غیبت، همانند بهره‌بردن از آفتاب است، هنگامی که ابرها آن را از دیدگان پنهان سازند.»

اصل کلیدی: غیبت امام به معنای عدم حضور و فیض‌رسانی نیست. همان‌طور که خورشید پشت ابر نیز به حیات بر روی زمین ادامه می‌دهد و منبع گرما و نور است، وجود امام (عج) نیز، حتی در پنهانی، مایه امان، هدایت و برکت برای اهل عالم است.

(حدیث ۲۹)

توحید و ولایت: جایگاه امام در نظام آفرینش

«إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى هُوَ الَّذِي خَلَقَ الْأَجْسَامَ وَ قَسَّمَ
الْأَرْزَاقَ، لِأَنَّهُ لَيْسَ بِجِسْمٍ وَلَا حَالٌ فِي جِسْمٍ...»

«خداوند تبارک و تعالی همان کسی است که
اجسام را خلق کرده و روزی را تقسیم نموده
زیرا خداوند جسم نیست و در هیچ جسمی هم
قرار نمی‌گیرد.»

اصل کلیدی

این حدیث بر مرز دقیق توحید و جایگاه امام تأکید
می‌کند. امامان (ع) واسطه فیض پروردگارند و
افعالشان به اذن خداست، نه اینکه خود خالق
یا شریک او باشند. آن‌ها آیینه‌های تمام‌نمای
صفات الهی هستند، نه خودِ خدا.

(حدیث ۱)

بخش دوم: مسیر انتظار

چگونه باید منتظر بود؟

معرفت، باید به عمل و تعهد بینجامد. انتظار، یک حالت سکون و بی‌عملی نیست، بلکه یک مسیر پویا و مسئولیت‌آفرین است. این بخش، وظایف عملی و اخلاقی یک منتظر حقیقی را ترسیم می‌کند.

وظیفه اصلی منتظران: انتظار عملی و زمینه ساز

«ما بهذا اُمروا.»

«به این (انتظار بدون تحرک) امر نشده اند.»

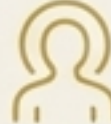
این کلام کنایه از این است که شیعیان به کارهای عملی جهت فراهم کردن زمینه ظهور آن حضرت مأمور هستند و باید به دنبال آن کار بروند و انتظار بدون تحرک فایده ای ندارد.

اصل کلیدی: انتظار حقیقی، «انتظار عملی» است؛ یعنی تلاش برای اصلاح خود و جامعه و فراهم کردن زمینه برای برپایی حکومت عدل جهانی. این تنها یک باور قلبی نیست، بلکه یک مأموریت مستمر است.

(حدیث ۵)

منشور یاران: پیمان اخلاقی اصحاب امام (عج)

در روایات آمده است که یاران خاص حضرت، پیمانی مستحکم با ایشان می‌بندند که مجموعه‌ای از تعهدات اخلاقی و عملی است. این منشور، الگویی برای هر منتظر واقعی است. گزیده‌ای از این پیمان:

- هرگز دست به دزدی نزنید.
- به فحشا و فساد گرایش نداشته باشید.
- به ناحق کسی را نزنید.
- گندم و جو را احتکار نکنید.
- هرگز از مؤمنین بدگویی نکنید.
- در زندگی ساده‌زیست باشید.
- همواره امر به معروف و نهی از منکر کنید.

(برگرفته از حدیث ۶)

دعای امام برای شیعیان: پیوندی از نور و محبت

«اللَّهُمَّ إِنَّ شِيعَتَنَا خُلِقَتْ مِنْ شُعَاعِ أَنْوَارِنَا وَ بَقِيَّةِ طِينَتِنَا... فَإِنْ كَانَتْ
ذُنُوبُهُمْ بَيْنَكَ وَ بَيْنَهُمْ فَاصْفَحْ عَنْهُمْ، فَقَدْ رَضِينَا...»

«پروردگارا! شیعیان ما از پرتو نور ما و باقیمانده گِلِ ما خلق شده‌اند... پس گناہانی که
میان تو و آن‌هاست را ببخش که ما از آنان راضی هستیم و آنچه از حقوق مردم بر عهده
دارند، خود برایشان جبران کن.»

اصل کلیدی: این دعا اوج محبت و دلسوزی امام (عج) نسبت به شیعیانش را نشان می‌دهد. این رابطه
یک‌طرفه نیست؛ بلکه پیوندی عمیق و معنوی است که در آن، امام، شفیع و دعاگوی پیروان خویش است.

(حدیث ۱۳)

مرجعیت در عصر غیبت: نقش و جایگاه علماء

«وَأَمَّا الْحَوَادِثُ الْوَاقِعَةُ، فَارْجِعُوا فِيهَا إِلَى رُوَاةِ حَدِيثِنَا، فَإِنَّهُمْ حُجَّتِي عَلَيْكُمْ وَ أَنَا حُجَّةُ اللَّهِ.»

«اما در رویدادهایی که پیش می‌آید، به راویان حدیث ما (علما و فقها) مراجعه کنید، زیرا آنان حجت من بر شما هستند و من حجت خدا هستم.»

اصل کلیدی: در دوران غیبت، جامعه اسلامی بدون راهنما رها نشده است. امام (عج) عالمان و فقیهان واجد شرایط را به عنوان مرجع و نقطه اتکای مردم در مسائل دینی و اجتماعی معرفی کرده‌اند تا مسیر هدایت استمرار یابد.

(حدیث ۲۴)

بخش سوم: طلوع عدالت

همان پس از ظهور چگونه خواهد بود؟

انتظار، به امیدی روشن و مقصدی متعالی گره خورده است. این امید، رؤیای جهانی است که در آن عدالت، رفاه و معنویت به اوج خود می‌رسد. این بخش، چشم‌اندازی از جهان از جهان پس از ظهور را به تصویر می‌کشد.

A background illustration featuring a large pile of golden wheat grains on the left. In the lower foreground, several hands of different skin tones are shown holding and offering small amounts of wheat grains. The overall theme is one of generosity and food security.

رفاه جهانی و عدالت اقتصادی: دورانی که فقری یافت نمی‌شود

در حکومت امام زمان (عج)، جهان در رفاه و آسایش کامل قرار می‌گیرد و ثروت به قدری فراوان است که نیازمندی پیدا نمی‌شود. راوی نقل می‌کند که حضرت مهدی (عج) به فقری که درخواست پول می‌کند، با اشاره به انبوهی از مال می‌فرماید:

«خُذْ، هَر قَدَر می‌خواهی بَردار.»

اصل کلیدی: حکومت مهدوی، تنها یک انقلاب معنوی نیست، بلکه رفاه و عدالت مادی را برای تمام بشریت به ارمغان می‌آورد. ریشه‌کنی فقر، یکی از لی از اولین و ملموس‌ترین دستاوردهای آن دولت کریمه خواهد بود.

(برگرفته از حدیث ۱۷)

اولین سخن در هنگام ظهور: اعلام رسالت الهی

هنگامی که قائم آل محمد (عج) قیام می‌کند، پشت به دیوار کعبه داده و در جمع یاران خاص خود، اولین سخنی که بر زبان جاری می‌سازد این آیه شریفه قرآن است:

«بَقِيتُ اللّٰهَ خَيْرٌ لَّكُمْ اِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِيْنَ. اَنَا بَقِيَّةُ اللّٰهِ فِي
فِي اَرْضِهِ وَ خَلِيْفَتُهُ وَ حُجَّتُهُ عَلَيْكُمْ.»

«آن چه خداوند برای شما باقی گذارده، برایتان بهتر است، اگر ایمان داشته باشید. من باقی مانده خدا در زمین و جانشین و حجت او بر شما هستم.»

اصل کلیدی: اولین کلام امام (عج) ماهیت الهی قیام ایشان را آشکار می‌سازد. او خود را «بقیة الله» معرفی می‌کند تا نشان دهد که حرکت او در امتداد رسالت تمام انبیای الهی و برای تحقق وعده نهایی خداوند است.

(حدیث ۱۸)

از معرفت تا عمل، در مسیر امید

سفر در دنیای احادیث مهدوی، یک چرخه کامل را به ما می‌آموزد: شناختی که به مسئولیت می‌انجامد، و مسئولیتی که با امید به طلوع عدالت معنا می‌یابد. انتظار، نه نشستن، که برخاستن است. برخاستن برای خودسازی، زمینه‌سازی، و دعا برای نزدیک شدن آن روز موعود.

«یا صاحب الزَّمان، الْغُوثُ الْغُوثُ الْغُوثُ، أُدْرِ كُنِّي أُدْرِ كُنِّي أُدْرِ كُنِّي.»

(برگرفته از دعای فرج، حدیث ۱۵)